

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JOZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— július 25.

(Ausztriában és nálunk) Ausztriában megindult a magyar termékek elleni harc és azóta onnan csak elvétve hallani sztrájkok híréit. Ausztria megkezdte a magyar liszt bojkottálását és Budapesten tüntét kezdetét vette a gőzmalmi sztrájk. Az aratósztrájk is speciális magyar mozgalom, Ausztriában legalább nyoma sincsen. Titkos bécsi kéz csinálja Magyarországon a folytonos bajokat és zűrzavarokat, hogy a magyar ne juthasson lélegzethez, megosztott erővel folytassa Ausztriával való élethalálharcát. Jó lenne az osztrák ármány nyitjára jutni, hogy lássunk végre tisztán Magyarországon, a melynek elvégre joga van ahhoz, hogy nyugodtan munkálkodjon asszon gazdasági ügyeinek rendezésén.

(A nemzetiségiek.) Megvallom, hogy érdeklődéssel vártam a nemzetiségi képviselők föllépését. Fanatikusokat, izzó szenvedélytől égő szónokokat vártam s ha már nincs bennök szeretet, azt hittem, hogy a lihegő gyűlölet kitöréseivel fogunk találkozni s ezáltal kissé pathetikusabb mederbe terelik a mai konvencionális formák közt mozgó, sablonos magyar szónokainkat. De bizony nem kaptunk ebből semmit. Ahhoz, hogy valaki fanatikus legyen, először is meggyőződésre lenne szükség, ők pedig — érezvén, hogy nincs igazuk — egyszerűen színészkednek, szerepet játszanak. Lokális bajokkal hozakodnak elő, kicsinyes maliciával él-

nek és föllentenek, mint a parancsolat. Eszméik, gondolataik nincsenek, még ötletök sem igen akad. Még új hangulatokat sem vegyítettek a parlamenti milióbe. Középszerű urak, éppen nem félelmesek. Jó volt velök megösmernedünk.

(Kár bennünket szeretni!) Mintha ezt hirdetnék Bécsből:

— Kár mindenkinek a magyarokkal szövetkezni, tőlük bármit is remélni, mert kiábrándulás lesz belőle!

Szerbia rokonszenvet tanusított irántunk, megkapta érte jutalmul a határozat. Horvátország kezd velünk érezni, még azt sem tudja elérni, hogy az új helyzet szellemének megfelelő kormányt kivevessék. Mi pedig cserbe hagyjuk barátainkat, mert Bécs nem akarja, hogy barátaink legyenek. Meglátja gyöngeségünket a világ, a népek rokonszenve lassanként elfordul tőlük, mert a kire a gyöngébbek bizvást nem támaszkodhatnak, azokért nem szokás lelkesedni sem az életben, sem a politikában!

A felhatalmazási javaslat.

— július 25.

A képviselőház ma végzett a költségvetéssel. Indemnításra sem volt szükség, a budget e hóban szentesítve lesz.

Hátra van az appropriáció, a felhatalmazási javaslat.

A pénzügyminiszter ugyanis ma benyújtotta a Háznak a pénzügyi fel-

hatalmazási törvényjavaslatot. A javaslat első paragrafusa így szól:

Az 1906. évre a magyar korona országainak rendes kiadásai: *Egyezer-nyolcvanhat millió hétszázhetvenöt-ezer hatszázhatvanhat koronában; átmeneti kiadásai: Hatvankettő millió ötszáznyolcvannégyezer kilencszázharminckilenc koronában; beruházási kiadásai: Egyszáznegyvenegy millió egyszáznyolcvanöt ezer ötszáz négy koronában* állapittatnak és ajánltatnak meg.

A 2. és 3. §§ ok tartalmazzák a bevételek és kiadások részleteit, a többi hét szakasz pedig a szükséges felhatalmazásokat a kormány része. A 8 ik szakasz a legérdekesebb, mert ez közvetett adóemelést tartalmaz. Ez a § így szól:

Az 1898. évi XXI. törvény cikk 2. § ának ama rendelkezése, melyszerint az országos betegápolási pótdó az ugyanabban a szakaszban említett egyes államadók 3 százalékát meg nem haladhatja, az 1906. évre hatályon kívül helyeztetik és az 1906. évben kiveendő országos betegápolási pótdó kulcsa 5 százalékban állapittatik meg.

Az egész javaslat legérdekesebb tétele a 2. § V. pontja, mely „Az 1849. évtől az 1867. évig tényleg fennállott központi kormány közegeinek nyugdíjai”-ról szól. Az összeg ma már kicsiny; csak 15.698 korona, de mégis ségyenfelt az alkotmányos magyar ál-

Oh, boldog kor . . .

Oh, boldog kor, hangos, fiatal,
Amelyről zeng bong százszazernyi dal,
Oh, ifjuság, te szép hajnali álom —
Oh, nem te voltál az én ifjuságom!

Az én hajnalom bus fekete éj volt,
Az én ifjuságom szenvedés volt,
Nem csengett-bongott róla sohse dal;
Oh, nem voltam én sohse fiatal!

És az vagyok most, százezerszer az!
Fiatal, mint a tobzódó tavasz.
Fiatalabb, mint százszor anynyian,
Fiatal benned áldott, kis fiam!

A „Szabadság”-nak írta:

Pakots József.

Rossz időben.

Enrico Massini.

Guglielmo: Ez mégis csak szemtelenség!

Barbara: (Néz és hallgat.)

Guglielmo: Ilyen időben több kocsit is járathatna ez a nyomorult villamostársaság!

Barbara: (Néz és hallgat.)

Guglielmo: Senkisésem panaszkodnék miatta!

Barbara: (Hallgat és elfordul.)

Guglielmo: Nem gondolja, asszonyom?

Barbara: (Visszafordul) Mit, uram?

Guglielmo: (Baldogan) Hogy ilyen gyalázatos, rossz időben szemtelenség ilyen kevés kocsit jártni! S önnek asszonyom, még esernyője sincsen; megengedi, hogy az esernyőmet felajánljam?

Barbara: Köszönöm; az én rubámnak nem árt az eső. (Megérkezik a nyolcadik zsufolt kocsi.)

A kalauz: Egy üres hely van, tessék beszélni! (Egy kövér ur beszáll, a villamos elindul, tova robog.)

Guglielmo: Még legalább egy óráig kell ebben az időben várni, míg kocsit kapunk. Messze kell mennie asszonyom?

Barbara: A Via Appia végig.

Guglielmo: Csak legalább egy bérkocsi jöjjön erre! A sok anglus vendég minden járműt igénybe vesz s ezért kell nekünk itt ázni és fájni.

Barbara: nagyon örülnék neki!

Guglielmo: Főljánlanám asszonyomnak.

Barbara: Ön tulságosan szeretetreméltó.

Guglielmo: (Meglát egy üres bérkocsit) Szerencsére! Hé, kocsis!

A kocsis: (Megáll) Hová tetszik? A St. Pálhoz kell mennem.

Guglielmo: Éppen arra megyünk!

Barbara: Bocsanat, uram, ön többes számba beszél . . . Remélem, egészen átengedi nekem a bérkocsit; sietnem kell haza.

Guglielmo: Nekem is sietnem kell asszonyom, majd haza viszem.

Barbara: Szó se lehet róla uram!

A kocsis: Ugyan meennyit turbékolnak még ezek a szerelmes galambok! Nem érek rá várakozni.

Guglielmo: Udvarias ember vagyok, asszonyom. Szálljon be csak bátran, nem kell félnie semmitől. (Barbara beszáll, mert Guglielmo megfogja a karját s már mindenki rájuk néz (Kocsis. A Via Appia végén megállunk.) Beszállt a kocsi, a mely nagy lassan elindul:

Barbara: Uram, az ön eljárását föltöbb illetlennek tartom!

Guglielmo: Ó asszonyom!

Barbara: Én nem olyan nő vagyok, mint amilyennek ön hisz. Csak azért engedtem önnek, mert félek a botránytól. Tiszteséges asszony vagyok, van férjem s gyermekem . . .

Guglielmo: Én pedig, asszonyom, még nőtlen vagyok.

Barbara: Annál illetlenebb a viselkedése!

Guglielmo: Pedig igazán nem akartam önnek kellemetlenséget okozni. Mindaket-

lam költségvetésében. Valahogy el kellene tüntetni. Talán végkielégítésekkel.

A jövő évi költségvetés már a mostani, nemzeti minisztérium ténye lesz s az egész országgal együtt kívánjuk, hogy annak minden tétele a nemzet felvirágozására szolgáljon!

Politikai hírek.

A közlekedési bizottság ülése. A közlekedési bizottság ma délután ülést tartott, melyen vita nélkül elfogadta a Pozsony balárszéni villamos vonat ügyében beterjesztett javaslatot.

Az appropriációs javaslat. A pénzügyi bizottság ma délután ülést tartott, a melyen elfogadta az 1906. évi költségvetés megajánlására vonatkozó javaslatot, anélkül, hogy az előbbi kormány a kezelésre a felmentvényt megadta volna. A határozatról ez értelemben tesz javaslatot a Háznak.

Kossuth Ferenc üdülése. Budapestről távirják: Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter csak a parlamenti szünet beálltával utazik Karlsbadba.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 25.

Ma megint olyan kevés képviselő volt a Házban, hogy Jusch Gyula a minisztereket is becsongerte az ülés megnyitásához. A Ház vicinálisokat szavazott meg s interpellációkkal foglalkozott.

A jegyzőkönyv hitelesítése után elnök jelenti, hogy Ichlicska Ferenc képviselő négy havi szabadságot kér.

A Ház a szabadságot megadja.

Elnök jelenti, hogy Lengyel Zoltán, László Imre volt honvéd főhadnagy kérvényét terjesztette a Ház elé lefokoztatása tárgyában.

Indítványozza, hogy adassék ki a kérvényi bizottságnak.

A Ház hozzájárul.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter egy vicinális vasut javaslatát terjeszti be és kéri, hogy az a közlekedési bizottságnak adassék ki.

150knek szüksége volt bérkocsira s bérkocsi nem volt, csak egy. A bölcs Salamon ketté vágta volna a kicsit s mind egyikünk csak egy fél kocsi jutott volna; én okosabb vagyok, mint az a bölcs király; épségben hagyjam a kicsit s most őt hazaviszem, anélkül, hogy tudni akarnám, hogy kicsoda és mit mivel.

Barbara: Nem is illenek, ha ezt kérdegetné.

Guglielmo: Sőt még azt is megmondom, hogy engem Guglielmonak hívnak. S ha tetszik önnek a nevem meg a gazdája: Szívesen leszek ma estére a lovagja. S mivel csak két lépésnyire vagyunk a Venézia vendéglőtől, ha a szíve is azt sugja: leszállhatunk s noha még kissé korán van, pompásan ebédelhetünk egy különszobában...

Barbara: Nem állunk meg a Venézia előtt, uram engedtem, hogy kibeszélje magát s tulajdonképpen egy szót se kellene válaszolnom önnek. De mivel nem akarom, hogy félreismerjen: figyelmeztetem, hogy ha megint ilyen ajánlatot tesz nekem, nem törődöm se a botrányral, se a veszedelemmel, hanem szívesen kiugrom a kocsiból itt a Piazza Venézia közepén.

Guglielmo: Ilyen oktalanságot csak nem követne el!

Barbara: Ezt megtenném, biztos lehet benne.

A javaslatot kiadják a bizottságnak.

Elnök jelenti, hogy Dániel Tibor báró és Óváry Ferenc mandátumát beosztja az első és második osztályba.

Ezután felolvassák az interpellációs könyvet.

Horváth József (marosújvári) a vármegyei pénztári és számviteli tisztviselők sérelmei tárgyában jegyzet be interpellációt. Hodzsa Milán pedig a nyitramegyei választói névjegyzék tárgyában.

A Ház az interpellációkat fél háromkor hallgatja meg.

Következik a pénzügyi tároz folytatása.

A tételeket vita nélkül elfogadják. Az egyik részletkérdésnél felszólalásra volt iratkozva Víz Ferenc, a ki azonban nem lévén jelen, felszólalása elmaradt.

A kohászat tételénél Hoitsy Pál előadó a miniszterelnöknek egy külön jelentését terjeszti be, a mely kénsav-gyár létesítéséről szól. Hoitsy azt indítványozza, hogy vegye tudomásul a Ház a jelentést, de egyúttal kéri a miniszterelnököt, hogy ne adja ki ezt a gyárat magánkezelésbe, miután ugyanis a kincstárnak van szüksége a termelt kénsavra.

Wekerle Sándor kijelenti, hogy ez irányban még semminemű kötelezettséget nem vállalt. Sőt e tárgyban eddig egyedül a spódium gyárral folytatott tárgyalásokat. Ha a Ház úgy kívánja, hogy a gyár üzeme csak garanciák mellett adassék magán vállalkozásba, azt szívesen teljesíti, eddigelő azonban nem jelentkezet senki. Kéri a tétel tudomásul vételét.

A Ház a tételt tudomásul veszi.

A Ház a tárca költségvetését egész teljességében elfogadja.

Elnök jelenti, hogy a mai naptól hatályát veszti az a határozat, hogy az ülések ideje egy órával hosszabb legyen, miután ez a határozat csak a költségvetés tárgyalásának idejére szólt.

Wekerle Sándor miniszterelnök az 1906 évi költségvetés appropriációját terjeszti be és kéri azt a pénzügyi bizottság elé utalni.

A Ház ehhez hozzájárul.

Következik a Nagykároly—Mátészalka—Csapi helyiérdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Gaál András előadó ismertetése után a Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadja.

A harmadszori olvasást holnapra tűzik ki.

Következik a Mocsolád—Siófoki helyiérdekű vasut.

A Ház a javaslatot Gaál András ismertetése után vita nélkül elfogadja.

Guglielmo: Milyen bájos, mikor így fel van indulva!

Barbara: Elég volt a bókokból, nem haligatom tovább, inkább bedugom a füleimet.

Guglielmo: Tehát ön maga a megtestesült erény?

Barbara: Nem, csak tisztességes asszony vagyok. Csodálkozva néz reám? Nem szokott ilyen nőkkel találkozni?

Guglielmo: Megvallom asszonyom, hogy...

Barbara: Ah, ilyenek a modern fiatal emberek! Azt hiszik, hogy joguk van minden nőnek udvarolni. Találkoznak egy nővel akit nem ismernek, rögtön illetlen ajánlatot tesznek neki s csodálkozva néznek, ha ez a nő nem úgy válaszol nekik, ahogyan óhajtanák. Ha én vagyok az első nő, akivel így jár, akkor értem az ön csodálkozását. Ön nagyon fiatal ember, még nem ismeri a tisztességes nőket.

Guglielmo: Hát nagy bünt követek el, ha megmondom, hogy milyen esinos nőnek tartom kegyedet?

Barbara: Ha igazán udvarias ember volna, akkor ezt elhallgatná. (Csend.) Mindjárt hazatér: meg kell köszönnöm Önnek, hogy hazahozott. Tudom, hogy egész másról ábrándozott, nem ily egyszerű köszönetről. De nem tehetek önnek egyebet, mint hogy el fogom feledni azok az illetlenségeket, a

A harmadszori olvasást holnapra tűzik ki.

Ugyancsak vita nélkül fogadja el a Ház a zombor—Óbecsei; az első délnyugati határvidéki vasut Sziszek—Caprag—Vigimosti vonalának károlyvárosi; az Óssi—váradvelencei; az Orosbáza—Szentcsongrádi; az Eszék—Djakovár—Vrpoljei és az Óbecse—Ujvidék—titeli helyiérdekű vonalak kiépítéséről szóló javaslatokat és a javaslatok harmadszori olvasását holnapra halasztja.

Elnök jelenti, hogy a napirend ki van merítve, tehát áttérhet a Ház az interpellációkra. Javasolja, hogy holnap tizenegyóra kor tartson a Ház ülést, a melynek napirendje a harmadszori olvasás legyen.

A Ház ehhez hozzájárul.

Következnek az interpellációk.

Bánffy Dezső: Maneguciu, volt marosvásárhelyi gör. keleti esperes ügyében interpellál. Kijelenti, hogy nem azért interpellál mintha őt a volt főesperes személyes ügye és elmozdítása érdekelné, hanem azért mert megengedhetetlennek tartja a gör. keleti egyház autonómiájának túltengését. Maneguciu ellen azért indítottak házszót, mert az Albina embereivel úgy tetszett. — Ürügyül a főesperesnek egy könyvét használták, a mely állítólag sérti az egyház dogmáit. I. életet azonban nem egyházi, hanem világi emberek ellen s elmozdították állásából a nélkül, hogy őt meghallgatták volna. A kolozsvári esküdtsek előtt ki is mutatta Maneguciu, hogy az elmozdítása jogtalan volt és beigazolta, hogy jegyzők könyvet is csak utólag vettek fel ellene. Az esküdtbírótság felmentette az esperest, az ügyet tehát revidálni kellett. A konzistorium meg is vizsgálta az ügyet, de kimondta, hogy az elmozdítást egy más vétség miatt fentartja. És mindjárt figyelmeztette a határozatban a kormányt, hogy ne avatkozzék az autonómia ügykörébe. Ez tehát egy lehetetlen helyzet, mert a nemzetiségi egyházak az autonómia címén kibujnak az állami ellenőrzés alól. Szükséges tehát, hogy ez a helyzet orvosoltassék, mert a nemzetiségek minden állami eszme ellen állást foglalnak. Sőt még az állam jelvényeit sem ismerik el. Idáig fejlődtek már a dolgok. Kéri az interpellációt a kultuszminiszternek kiadni.

Elnök: Ki fog adadni.

Maniu Gyula személyes megtámadás címén kér szót és tiltakozik a hazafiatlanság vádjá ellen.

Horváth József a vármegyei számviteli és pénztári tisztviselők sérelmei miatt interpellál. Kiadatik a pénzügyminiszternek.

Wekerle nyomban válaszol Horváth Józsefnek és megnyugtatólag közli vele,

melyeket elkövetett s csak udvarias embernek fogom tartani önt. (A kocsi megáll.) Köszönöm uram! (Kiszáll a kocsiból s megtölti Guglielmonak, hogy kövesse. Guglielmo a kocsiban marad.)

A kocsi: Nos, uram?

Guglielmo: Vigyen a Via Ludovisira.

A kocsi: Nem lehet. A St. Pálhoz kell mennem. Sőt sietnem is kell. — Tessék kiszállni.

Guglielmo: (kiszáll) Itt van két lira. Tartsa meg mind!

A kocsi: Ilyen időben a borralalóval együtt csak két lirát ad? (Megesapkodva a lovát s a kocsit csakhamar eltűnik.)

Guglielmo: Igy még nem jártam soha, még egy nővel se. És hogy megyek haza ebben a borzasztó időben! (A St. Pál felől egy villamos jön.) Kalauz! Vaa hely?

A kalauz: Van, de csak egy, ez is a kocsi tetején. (Guglielmo felkapaszkodik a lépcsőre.) Indulnak! (Egy hölgyhöz, aki éppen akkor érkezik s aki szívtén fel akar szállni.) Sajnálom, már nincs hely! Ez az u (Guglielmora mutat) nem akar udvarias lenni a hölgyek iránt, s nem engedi át az üres helyet...

A „Szabadság“-nak fordította:

Popolo Romano.

hogy a küszöbön álló fizetésrendezésnél orvosolni fogja a sérelmet. Horváth József valamint a Ház tudomásul vették a választ.

Hodza Milán: A nyitramegyei választóinévjegyzék dolgában interpellál. A névjegyzéket úgy állították össze, hogy a nemzetiségi választók nevét elferdítve veték fel az eredeti példányba.

Az interpelláció közölni fog a belügyminiszterrel.

Ezzel az ülés pont tizenkét órakor véget ért.

KÖZIGAZGATÁS.

Bérekocsisok dolga.

(Ujszabályrendelet a bérekocsi-iparról.)

— Saját tudósítónktól. —

— július 25.

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután tartott ülését teljesen lefoglalta a bérekocsi-iparra vonatkozó új szabályrendelet tárgyalása. A bizottsági tagok, akik meglehetősen szép számmal gyűltek össze, azon igyekeztek, hogy a szabályrendelet tervezethez teljes alaposággal szóljanak hozzá és annak keretében érvényre juttassák mindazon kívánalmakat, amelyek ma, a bérekocsikat igénybevevő közönség részéről, mint megszüntetendő sérelmek szerepelnek.

Ezért elismerés illeti mindenestre a bizottságot.

A tárgyalás anyagából különösből az érdekelheti csak az olvasót, hogy a bérekocsik száma 72 ről 100 ra lett felemelve.

Tudósításunk a következő:

Elnök: Vecsey Imre.

Jegyző: Varga Károly.

Jelen voltak: Simonffy Imre, Juhász Ignác, Komlóssy Arthur, Dr. Magoss György főügyész, Körner Adolf tanácsos, Nagy Sándor, Végh Gyula rendőrfőkapitány, Dr. Bacsó Dezső, Aczél Géza főmérnök, Márk Endre.

Elnök üdvözi a bizottsági tagokat és az ülést megnyitja. Felhívja a jegyzőt, hogy a tárgysorozat első pontját, a bérekocsi-szabályrendeletének ügyét és ezzel kapcsolatosan a bérekocsi-ipar állítólagos sérelmeit ismertesse.

Varga Károly jegyző: 1905-ben öt debreceni lakos folyamodott bérekocsi-engedélyért a rendőrfőkapitányhoz. A tanács a rendőrfőkapitány előterjesztése alapján a kérelmeket elutasította. Folyamodók a határozat ellen a kereskedelemügyi miniszterhez folyamodtak jogorvoslattal. A belügyminiszter megsemmisítette a tanács határozatát s folyamodóknak az engedély kiadását elrendelte, egyúttal a miniszter azon óhajának adott kifejezést, hogy jó volna, ha a tanács a városak még 1891-ben alkotott bérekocsi-szabályrendeletét a korszerű igényeknek megfelelőleg átdolgozná. Ennek folytán a tanács új bérekocsi-szabályrendeletet dolgozott ki, amelynek tárgyalása egyik tárgya a mai ülésnek. Az új szabályrendelet lényegesebb része az, amely az egy- és kétfogatú bérekocsik számára vonatkozik. Erre nézve a rendőrfőkapitánynak előterjesztése a kétfogatú bérekocsik számát 40-ről 50-ra, az egyfogatúak számát 32-ről 47-re kívánja felemelni.

Ezzel kapcsolatosan felemlíthetem, hogy Vidovich Menyhért és Tóth Ernő urak azt kérik, hogy számozatlan bérekocsikat tarthassanak. Ugyancsak ide tartozik a bérekocsi-ipar tarsulat kérvénye, amely a viteldíjnak mai nagyságát sérelmesnek tartja s a régi, sokkal magasabb viteldíjakat kívánja újra érvényre emelni, s azt is szeretné, ha a tár-

sulatnak minden egyes engedélyezési esetén véleményező joga lenne.

Elnök a tárgyalás rendjére lesz javaslatokat, amelyeket a bizottság egyhangulag elfogad, eszerint következik a szakaszonkénti tárgyalás.

Jegyző olvassa az 1. szakaszt. Körner Adolf tanácsos megjegyzéseire Végh Gyula rendőrfőkapitány megindokolja a tisztogatási díjak felemelését azzal, hogy a díjak főlegéből aszfalburkolatot létesít a hatóság a bérekocsi állomásokon. Márk Endre javasolja, hogy a tisztogatási díjakat a két fogatúknál 50 koronáról 30-ra, az egy fogatúknál 30-ról 20 koronára szállítsa le a bizottság. Álláspontját hosszasan indokolja. Komlóssy Arthur indítványozza, hogy egy családtól csak egy engedélyt kaphasson. Mindamellett a már szerzet jogokat nem kívánja érinteni.

Bacsó Dezső és Juhász Ignác felszólalására Körner Adolf tanácsos reflektál.

A bizottság a szakasz első bekezdését változatlanul elfogadja. Eszerint bérekocsi engedélyt csak feddhetlen és józan életű iparos kaphat. A második részt Komlóssy Arthur indítványa szerint módosítja. A harmadik résznél a tisztogatási díjakat kétfogatúknál 40 koronában, egyfogatúknál 25 koronában állapítja meg a bizottság s a díjak nem fizetésére vonatkozó felfüggesztési — klausulát a szövegezésben szótöbbséggel bennhagyja.

A 2. 3. szakaszt változatlanul elfogadják.

A 4. szakasznál a bizottság Komlóssy Arthur indítványára megállapítja, hogy november 15-től március 1-éig zártkocsit köteles használni a bérekocsi-tulajdonos, ellenben előleges megrendelőnek köteles téli hónapokban nyílt és nyári hónapokban zárt kocsit is ugyanazon díjszabás szerint rendelkezésre bocsájtani.

Az 5. szakasznál Juhász Ignác és Komlóssy Arthur egyértelműleg kívánják, hogy a vasuti indóházhoz kirendelt bérekocsik számának megállapítását függesszék fel addig, míg a bérekocsik számát általánosságban meghatározzák. Ezt a bizottság elfogadja. A szakasz többi részét pedig olyképp módosítja, hogy a bérekocsik a vasuti indóháznál az érkezési sorrendben álljanak fel.

A 6—8 szakaszokat változatlanul elfogadják.

A 9. szakasznál Komlóssy Arthur és Juhász Ignác indítványára a két fogatú bérekocsik számát 50-ben, az egy fogatúakét, ugyancsak 50-ben állapítja meg a bizottság s ezzel 28 új bérekocsi-engedélyre nyitja meg az engedélyezés zsilipjeit. Ezután a bizottság visszatér az 5. szakaszra s az új számadásnak megfelelőleg megállapítja, hogy az egyes állomásokon hány egy- és hány két fogatú bérekocsinak kell naponta helyet foglalnia.

A 10. szakasz, amely azt tartalmazza, hogy a bérekocsi-jog a rendőrfőkapitány beleegyezésével átruházható bárkire, hosszú vitát provokált. A bizottság többségének az volt az álláspontja, hogy a régi szakasz tartandó fenn, amely az átruházást és a bérbeadást egyenesen kizárja. Ezzel az állásfoglalásával a többség az etikai követelmények előtt kíván meghajolni.

A bizottság így is határoz, sőt kiegészíti még azzal is, hogy az ilyen átruházási üzleteket a hatóságnak nem szabad szentesítenie.

A 11. szakaszt olyképp módosítja a bizottság, hogy engedélyeket a jelentkezés sorrendjében kell kiadni az illetékes hatóságnak, természetesen az 1. szakasz első bekezdésének szemmel tartásával.

Ezután a bizottság Komlóssy Arthur indítványára a szabályrendelet tervezet második részének, a viteldíjknak tárgyalását a hétfőn délután fél 4 órakor tartandó ülésre halasztja.

Az ülés 6 óra után ért véget.

IRODALOM.

A pap vétke. E címmel jelent meg Ouida, a legnépszerűbb angol írónő egyik legérdekesebb regénye, az „Érdekes Könyvtár” regénycarnokában, melynek legújabb kötetét képezi. A regény egy plébános iszonyú szenvedéseit és feldúlt lelkivilágát festi oly mesteri tollal, hogy a legedzettebb idegzetű olvasó sem képes felindulás nélkül végigolvasni. A vállalat havonta egy ilyen izléses kiállítású regénykötetet küld olvasóinak negyedévi 2 korona előfizetési díj ellenében, mely összeg „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatalába. Budapest, Kálmán-utca 2, küldendő. Regény jegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Ultimatum a cárnak.

A forrongó Oroszország.

— július 25.

A hamu alatt szikra lappang Oroszországban. A tegnapi táviratok ugyan azt ujságolták, hogy a balti tengerparttól le egészen a Kaukázusig minden csendes, de a mai táviratokból az látszik, hogy az orosz paraszt nem akar belenyugodni atyuskájának abszolutisztikus izü rendelkezéseibe. Szerte az országban mozgolódnak a forradalmi izü szervezetek és nyíltan elárulják, hogy csak az alkalmas pillanatot lesik a nyílt fellépésre.

A pétervári forradalmi szervezet ennél egy lépéssel tovább ment. Ma ultimatumot küldött a cárnak, amiben négy napot engedélyez neki arra, hogy családjával együtt elhagyja Oroszországot. Ellen esetben készítik számára — a bombát.

Ez az ultimatum már teljesen forradalmi izü. És aligha tévedünk, ha előre megjósoljuk, hogy a jövő héten kemény napjai lesznek Oroszországnak és a cárnak egyaránt.

Mai távirataink:

Pétervár, július 25.

(T. Ü.) A szociáldemokrata klub épületének udvarában rendőrség áll készenlétben. A rendőrfőkapitány rendelete folytán nem engedélyeznek semmiféle gyülekezést. A kadétek központi klubját is bezárták.

Pétervár, július 25.

Több egyént letartóztattak, akik sztrájkra bujtogatták fel a tömeget. Kompromittáló iratokat találtak náluk, miáltal a hatóságok a forradalmi mozgalomra vonatkozó fontos adatok birtokába kerültek. A szociálista lapok kivételével az ujságok ismét megjelentek. A kadettek klubját bezárták. Mindenütt nyugalom van. A mulatóhelyek nagyon látogatottak.

Pétervár, július 25.

A дума tagjait Vyburgból Pétervárra utaztukban az egyes állomásokon mindenütt élénken üdvözölték. A pétervári pályaudvaron a csendőrség elkergette a kíváncsiakat és csak néhány hírlapírónak engedte meg, hogy a pályaudvarba beléphessenek. A szomszédos utcákat is csapatok szállták meg, maga a pályaudvar pedig tele volt katonákkal és csendőrökkel. A tüntetéseket szigorúan tiltották. Egy hírlapíró a rendőrség letartóztatott azért, mert egy дума képviselőt, aki jó ismerőse volt, kalap levevéssel üdvözölt. Az a várakozás, hogy a дума képviselőket, mikor megérkeznek, azonnal lefoglalják tartóztatni, nem teljesedett be, ellenben az alkotmányos demokrata klubot, melynek a képviselők legnagyobb része tagja, bezárták. Ugyanigy bántak a munkásklubbal. Több

lap szerkesztőségében tegnap este megjelent a rendőrség, kutatást eszközölt és a munkát megakadályozta. A rendőrség megszállotta a lapok épületeit, a géneket és a lapok helyiségeit lepecsételte. Egy pétervári lap szerkesztőségéből a manifesztum szövegét megátvirozták Moszkvába, mire az illető moszkvai lapot is elnyomták. A rendőrség mindent elkövet, hogy a дума manifesztuma meg ne jelenhessen.

Pétervár, július 25.

A дума feloszlatását követő harmadik nap is nyugodtan mult el. Sem Pétervárott, sem Moszkvában, sem más városokban zavargás a дума feloszlatásából kifolyólag nem volt.

Pétervár, július 25.

A pétervári forradalmi szervezet a cárnak négy napos határidőt adott, hogy családjával külföldre utazzék, mert különben eljárszotta életét. A külföldi lapok a mai napról egybehangozóan, mint általános forradalom előestéjéről irnak.

Augusztus 2.

— július 25.

Az ev. ref. főiskola „Magyar Irodalmi Társulata” ez idén is kiadta augusztus 2-ika megünneplésére vonatkozó lelkes felhívását. Így hangzik:

Polgártársak! A magyar szabadságharc egyik szomorú, de mégis dicsőséges napja közeleg! Augusztus 2-ika a történelmi nevezetességű Debrecen egyik nevezetes napja.

1849 augusztus 2-ikán 7500 jó magyar vitéz állott szembe városunk alatt a tulnyomó számu 50 000 főnyi ellenséggel. — Hiába küzdöttek halált megvető elszántsággal a dicső honvédek, a tömeg győzött: a lelkes, de kicsiny honvédsereg fölött!

56-szor zöldült ki a fü azóta a honvédsírok felett s a főiskolai ifjuság mint minden évben, úgy most is megünnepli ezt a napot.

Kizárándokol az egyszerű honvédsírokhoz, hogy megcsókolja azt a rögöt, hol piros honfi vér lép el a síró homokot.

Kizárándokol oda, hol dicső elődei harcolának vitézül s hol elesetek hősi módra s most ott nyugosznak örökös hazában.

Kizárándokol porló elődökhöz, e drága hantokhoz, mert benszerelémről, magasztos erényről, ősi dicsőségről beszél e por nekünk.

Jertek azért ti is polgártársak! adjunk kifejezést hálánknak s kegyeletünknek a porló ősök iránt s hol a szabadságért vérük omlott, jertek e földet áldani.

Zengjünk dall azoknak, akik éretünk, a hazáért, ennek szabadságáért küzdöttek s küzdve estek el.

Merítsünk lelkesedést, kitarást sirjokról, hogy tudjunk a hazáért élni s ha kell, megadni is!

Mert csak így áldhat meg minket a Magyarok Istene!

Az ünnepély sorrendje a következő:

I. A Petőfi szobornál:

1. Nemzeti dal. Petőfi Sándortól. Énekli a Petőfi dalkör.
2. Emlékbeszéd. Tartja Miszti Mihály főisk. szenior.
3. A szobor megkoszoruzása a Petőfi dalkör nevében H. Sinay Imre titkár által.
4. Az első honvéd. Költemény Katona Gyulától. Szavalja Balla Bertalan joghallgató.
5. Szabadságdal. Huber Károlytól. Előadja a Petőfi dalkör.

II. A Szabadság szobornál:

1. Csatadal. Huber Károlytól. Előadja a Munkás delegylet.
2. Emlékbeszéd. Tartja Oláh Béla joghallgató.

3. Honvédek emlékezete. Szavalja Földessy József hittanhallgató.

4. Alkalmi ének. Előadja a Kossuth dalkör.

A szabadság szobortól ünnepélyes kivonulás a honvédtemetőbe az Egyetértés dal és zene-egylet vezetése mellett.

III. A honvéd temetőben:

1. Rákóczi a határon. Lányitól. Énekli a Debreceni delegylet.

2. Emlékbeszéd. Tartja Vargha Antal hittanhallgató.

3. Megkoszoruzása a honvédszobornak a főiskolai ifjuság által.

4. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Szabó István hittanhallgató.

5. Gaál Ferenc: Kossuth-dal. Énekli az Egyetértés delegylet.

Gyülekezés a főiskola udvarán, délután egyegyed 4 órakor, megkezdődik fél 4 órakor a Petőfi szobornál.

Debrecen, 1906. július 24.

A „Magyar Irodalmi Társulat”.

Este 8 órakor a nagyerdői vigadóban a Petőfi dalkör ünnepi estélye.

A hortobágyi sáskairtás.

Küldöttség a miniszternél.

(Saját tudósítónktól.)

— július 25.

A hortobágyi sásk ügy már joggal nevezhető annak, — jelentős lépéssel haladt tegnap a megoldás felé. Az a küldöttség, amelyet a Hajdúvármegye székházában e hó 21-én tartott értekezlet küldött fel a földmivelésügyi miniszterhez, tegnap délután átadta Darányi Ignácnak a sáskajárás pusztításairól megszerkesztett memorandumot és a küldöttség szónoka, Kovács Gyula alispán előszóval is ecsetelte a veszedelem nagyságát, amely immáron nemcsak Hajdúvármegyéé.

A miniszter igen barátságosan fogadta a küldöttséget. Átvette a memorandumot s megígérte, hogy rövidesen áttanulmányozza, bár már van tudomása a veszedelem nagyságáról államtitkárja, Mezőssy Béla jelentése alapján. Legmesszebbmenő jóakarataról biztosította Hajdúvármegyét és eleve jelezte, hogy meggyőződése szerint is legcélszerűbben törvényhozási uton lesz megoldható a kérdés.

A küldöttség ezután Mezőssy Béla államtitkárnál tisztelgett.

A fogadtatásról a következő részletes tudósítás számol be:

A sáska veszedelemről megszerkesztett memorandumot Kovács Gyula vezérése alatt tegnap délután adta át az e hó 21-én tartott értekezlet megbízásából eljáró küldöttség.

Darányi Ignác földmivelési miniszter a miniszteriumban fogadta a küldöttséget. A miniszterhez Kovács Gyula alispán intézett beszédét.

Az alispán részletesen elmondta a sáskajárás történetét, keletkezésétől mai állapotáig. A város és a megye sajtójából is sokat áldozott már a sáskák kipusztítására, a földmivelési miniszter anyagi hozzájárulását is igénybe vette, de sikertelenül. A sáskák hihetetlen módon szaporodnak, úgy hogy kiirtásukhoz szüksége van Hajdúvármegyének a miniszter jóindulatára. A memorandum, amelyet a küldöttség most felhozott, hivatva lesz teljes mértékben tájékoztatni a minisztert.

Az alispán ezután felhasználva a kedvező alkalmat arra kérte a minisztert, hogy a Hajdúvármegyei gazdasági egyesület által díjazásaira utalja ki a mult évi költségvetésbe felvett kétezer koronát, amelyet Hajdúvár-

megye a darabont kormánytól elfogadni nem akart s erről az évről ugyancsak kétezer koronát.

Felemlítette még az alispán, hogy a vámospécsi erdősités, amelyet a földmivelési miniszter rendelt el, nagy sérelme Hajdúvármegyének, mert ezerkétszáz hold jó termőföldet kellene az ottani birtokosoknak beerdősíteni.

Darányi miniszter igen barátságosan válaszolt az alispán beszédére. Kijelentette, hogy a sáskajárás fenyegető voltáról már van tudomása és a kiirtást annyira sürgősnek tartja, hogy ősszel a parlament elé erre vonatkozólag törvényjavaslatot szándékozik benyújtani. Addig is kéri, hogy azokat a rendeleteket, amelyeket ebben a tárgyban intéz Hajdúvármegyéhez, ellenvetés nélkül hajtsák végre. Egyébként teljes jóakarataról ismételtén biztosítja Hajdúvármegyét.

A hajdúvármegyei gazdasági egyesületnek kért 2000—2000 korona segély kiutalását készséggel megígérte, ami pedig a vámospécsi erdősitést illeti, a kérdést alapos tanulmány tárgyává teszi.

A miniszter ezután bemutatta magának a küldöttség tagjait és velök még sokáig barátságosan elbeszélgetett.

A minisztertől a küldöttség Mezőssy Béla államtitkárhoz ment át, aki ugyancsak legmesszebbmenő jóindulatáról biztosította a küldöttséget.

A küldöttség tagjai a ma esti gyorsvonattal érkeztek vissza Debrecenbe.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

(Egy nőgyűlölő naplójából)

— július 25.

Végy két adag erős kíváncsiságot,
Sok-sok szeszélyt s még több hízkeldest,
Ereszd fel ezt a hiúság levében,
S keverj belé egy csöpp haszonlesést;
Szükséges egy kis alattomoság is,
No meg kacérság s hűtlenség, de sok,
Ne bánd, ha mérleged nem épen pontos,
Sőt stilszerű, ha ingadozni fog.
Az így felígült keverékhez
Tégy hozzá még kis önféjű dacot,
Olajnak aztán képmutatást önts rá:
S eszményedet: a nőt, így megkapod.

á. o.

Bogyó Alajos halála.

— július 25.

Bogyó Alajos halálát jelentik nekünk Pécsről. Bogyó érdemes munkása volt a magyar színészetnek. A szabadságharcban mint 16 éves ifju, a hadnagysáig vitte föl vitézségével. Volt híres énekes, vidéki színigazgató, míg végre a pécsi kir. itélőtáblánál díjnokoskodott, 73 éves korában bakövetkezett haláláig. Debrecenben is működött s rendkívül szerették.

A debreceni színházé az érdem, hogy Bogyó Alajost a magyar színészetnek megnyerte. Néhai Szabó Józsefnek, a debreceni színház ugynevezett gárda színházának titkárának figyelme semmit se került el. A hol tehetséget fedezett fel, azt megnyerte a színháznak, ha pénzzel nem lehetett, akkor fuffanggal, de megszereste. — Hogyis lehetett volna olyan színházról összehozni, mint: Blaháné, Tennerné, Lukácsiné, Szakál Róza, Krecsényi Sarolta, Foltényiné, Mándokiné, Dalnokyné, Rónav, Egyed, Vizvári, Bercesényi, Mándófi, Foltényi, Zöldi, Dézsa, Tanner, Danok. Most alig lehetne ilyen társulatot szervezni. Az öreg Szabó és a jeles intendáns, Kiss Sándor egyre azon fáradoztak, hogy e páratlan ensembléhez egy jó, elfogadható opera tenoristát szerezzenek valahonnan, mert Dalfi, minden énektudása

mellett se tette vonzóvá az operai előadásokat. És az akkori tenor-szűkvilágban ez nem csekély dolog volt.

A két vezető férfinak arról volt tudomása, hogy Budára szerződtek a jeles pozsonyi dalárdistát, a ki 1864-ben a drezdai dalünnepélyen magyar dalaival nagy föl-tünést keltett és midőn Bényei színtársulatát Szabó 1865-ben Bécsbe vitte, kereste is a dalnokot mindenütt az országban, meg is találta, de a szerződéssel elkésett. Azóta figyelemmel kísérte a dalnok minden lépését, hogy az alkalmat el ne szalassza.

Bogyó 1867-től a budai színdígyi választmány kezelése és Molnár művezetése alatt működött. Ő volt a Gerolsteini hercegnőben az első Eritz. közvitéz, ki gyorsan tábornokká avanszírozik. Ekkor mondta néhány Andrassy Gyula gróf, ki akkor a budai népszínháznak rendes látogatója volt, hogy jme az első 48-as honvédtüzér, ki tábornokká lett — a gerolsteini hercegségben.

Innen került Bogyó Kolozsvárra. A kolozsvári szerződésben az volt kikötve, ha a budapesti operához meghívják, az esetben a szerződés felbontottának tekintetik. Az ártalmas debreceni titkárnak tudomása volt Bogyó kolozsvári diadalairól, most rábirta Bogyót hogy fogadja el Orsz. báró meghívását a budapesti nemzeti színház operatársulatához. Innen ment Bogyó Debrecenbe. Bogyó szót fogadott. Egy évig a nemzeti színház operájához ment és a veterán Ellinger mellett kevés elsőrendű szerephez jutván, 1871-ben Debrecenbe ment, ahol rendkívül szerették, folytonosan ünnepelték.

Az egész ország ismerle utóbb Bogyó bátyánkat töről metszett, színtya magyar játékaról, gyönyörű dalairól Népszínművekben kiűnő volt; ezenfelül az operettekben is ritka műveltséget nyújtott gyönyörű dalival s pompás játékaival. — Fáradszónak sáncsz. Tudunk rá esetet, hogy szombaton Helenában, mint könnyű vérű Párist, nyomban utána vasárnap a szilaj puszták fűt, a Bandi csikóst és hétfőn már Bánkbánt, a nagy urat láttuk tőle — operában. Bogyó bátyánkat nárom ilyen szerepkört töltött be nazyszerűen, fényesen.

Kiss Sándor az akkori debreceni inténdans három évre szerződte, sőt egy nyáron át bizonyos javadalmazással Bécsbe küldte Rokitszki enekmesterhez fokozatos kiképzés végett Nemsokára már mint szinigazgató tűnt föl. Mándokival mint társigazgató kezdte meg a direktóriumot. Egy időben ismét a budapesti nemzeti színháznál találkoztunk nevével. Budapestről Párisba ment, ahol dalaival igen szép sikereket aratott.

Visszatérve Párisból, színtársulatot szervezett s mint szinigazgató szerzett elismerést régi jó nevének.

— **Uj regényünk.** Mai számunkban kezdjük meg *Vidovich Ernő „Margit, meg az a másik“* című regényének közlését. A fényes tehetségű fiatal író e művében — az érdekléscsítő mesén kívül — a lelki analízisban való nagy képessége mellett nyújt újabb bizonyosságot s kivált reflexzióiról mondhatjuk el, hogy azok bármely elsőrendű írónak is becsületére válnának. Felhívjuk a műre olvasóink figyelmét.

— **Rendelet a szabadságot védőköttelesekről.** Azon visszas állapot megszüntetésére, hogy némely védőköttelesek szabadságolási kedvezményük megszüntetése után is indokolatlanul nem tényleges viszonyban hagyták, valamint azon gyakori eset elkerülésére, hogy a kedvezményt kérők végleges elutasításuk után is az időelőtti szabadságolási dolgában megindított eljárás befejeztéig tényleges szolgálatra be nem hívták, a honvédelmi miniszter nevében Bolgár Ferenc államtitkár rendeletet adott ki, melyben Debrecen szab. kir. város törvényhatóságának meghagyja, hogy a kérvé-

nyek elintézéséről, vagy a kedvezmény megvonásáról az illetékes hatóságokat azonnal értesítsék, hogy a hadköteles tényleges szolgálatra azonnal behívható legyen, mert az idő előtti szabadságolás iránti kérvény tárgylása a kedvezmény megszüntetésének hatálybalépését nem késleltetheti.

— **Békéltető bizottsági ülés.** Az ipar-estület békéltető bizottsága e hó 27-én pénteken délután 4 órakor Vetéssy Béla iparhatósági biztos elnöklése alatt ülést tart. Az ülésen magán felek peres ügyei kerülnek tárgyalás alá.

— **Az új egyenruha.** A honvédezedet lassankint megkezdtek az új egyenruhával felszerelni. A tisztek közül néhány már a közös ezredeknél teljesen azonos megszínparolis zubbonyokban gyakorlatozik, a dolmányok elnevezett két sor gombos zsinóros fegyverkabátot pedig, mely a honvéd vezérkari tisztekéhez hasonló, a király születése napján, augusztus 18-án viselik először. A debreceni 3. honvédgyalogezred néhány tisztjén láttuk már az új egyenruhát. Bizony silány az a régi mellett és nagyon osztrákos. Reméljük, hogy a nemzeti kormány ezen osztrákosító reformot meghiúsítja, hiszen a magyar nemzeti jelleget képviseli a honvédegyenruhán a zsinór...

— **A magyar gyáriparosok országos szövetsége:** adórendszerünknek küszöbön levő gyökeres reformja alkalmából nagyobb szabású előmunkálatokat végez a gyáriparosság érdekének minél tökéletesebb érvényre emelése céljából. Ezen munkálatból a szövetség helybeli fiúja is kiveszi részét. A fiók néhány tagja tegnap este a Dobos pavillonba szűkebb értekezletet tartott, melyen az egységes progressív személyi adó és az adótársulati kivétési rendszer mellett foglaltak állást. Ezen kívül adórendszerünk részletkérdései is megvitatás tárgyát képezték.

— **Zálogba tett vadászkutya.** Az éjjel 11 óra tájban a Barta-féle Kékes utcai szállásadásra ismeretlen férfi állított be 6 hónapos, fehér szőrű, sárga pettyes vadász-kutyával és a kutyát 1 koronáért zálogba hagyta. Azóta nem tért vissza. A kutya alkalmasint lopott. A gazdája jelentkezzék.

— **A fogtechnikusok címtáblái.** Ismeretes, hogy gróf Tisza István kormányzása idején több fogtechnikus királyi kegyelemből engedélyt kapott arra, hogy a fogorvosi gyakorlatot folytathassa. Ennek alapján az illetők egyike címtábláján a „fogorvos“ jelzöt alkalmazta, mi ellen a diplomás orvosok — joggal — állást foglaltak. Sietett is Tisza egy később kiadott rendeletben kijelenteni hogy a fogorvosi működésre való engedély nem vonja maga után a fogorvosi cím használatát is, mire az illetékes kerületi előjáróság, mint elsőfokú közegészségi hatóság és másodfokon a tanács is, az illetőt a címtábla levételére kötelezte. Az ügy fellebbezés folytán a belügyminiszter elé került, aki most véghatározatában a két elsőfokú határozatot jóváhagyta.

— **Megdobált vonat.** A szerencsétlen véletlen folytán kiszámíthatatlan veszedelemnek lehetett volna okozója az a veszedelmes esinytevés, amelyet egy csapat féktelen, pajkos gyermek követett el a délutáni órákban. — Apró kölykök ugyanis a Vargakert környékén közúton zúdítottak egy vonatra, melynek több ablakát bedobták, veszélyeztetve az utasoknak testi épségét, a kik közül többen kisebb nagyobb sérüléseket szenvedtek. Az állomásfőnökség jelentést tett az esetről a csendőrségnek, mely megtette az intézkedéseket a pajkos gyermekek kinyomozására.

— **Pórljáró irnok.** Iglóiról írják: Duliskovich Mihály márkusfalvi körjegyző irnok Matejócon mulatott és este hazafelé indult a vasúti töltésen. Egy estivonat az árokba dobta, hol másnap halva találták

meg. Duliskovich hosszabb ideig volt Huszton szolgabíró és iszákosság miatt lemondásra kényszerítették s azóta elzüllött.

— **Merénylet egy hivatalnok ellen.** Trencsénből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Dr. Lukácsy György kir. tanfelügyelőségi tollnokot, mikor este egy kiran-dulásból hazatért, az iszterniki gőzfűrészközelében egy ismeretlen egyén megtámadta és súlyosan megsebesítette. Csak éjjel tájban akadtak rá és a kórházba szállították, hol élet halál között lebeg. A tettest nyomozzák.

— **Eltűnt diák.** A rendőrségen ma egy eltűnt fiú eltűnéséről tették jelentést, akinek — e hó 23-án szüleinek Mikes Kelemen uca 19. számú lakásáról eltávozva — nyoma veszett. A gyereket Major Jánosnak hívják 14 éves, szőke haju. Eltűnésekor barna ujjast, gatyát és kék kötényt viselt. A rendőrség elrendelte körözését.

— **A tárogatókoldus.** A koldulás minden neme és faja meghonosodott már a mi szép és virágzó fővárosunkban. Vannak egyszerű, házról-házra járó koldusok, akik minden ajtó előtt megállnak s levett kalappal könyörögnek alamizsnáért. Ez régi és a legprimitívebb koldulási módok közé tartozik. Modern koldus nem is szereti már ezt a módot. Sokkal kényelmesebb a koldulásnak az a módja, amely ebből áll: a koldus odsáll az udvar közepére. Jól-rosszul elénekel egy dalt, azután mond egy rövid beszédet. A könyöröletes emberek le-hajigálják a krajcárokat szabadon, vagy papírba göngyöltve s a koldus megkíméltetik az emeletmászkalástól s az ajtótol-ajtóhoz való vándorlástól. Vannak aztán templomi és temetői koldusok, akik szintén jól járnak, mert az ajtós és elszomorodott szívek bőkezűek is. Légió a kintornás koldusok száma, de sokan vannak, akik harmonikával, hegedűvel és mindenféle zenei instrumentumokkal akarják megszolgálni az alamizsnát. A legújabb koldusok a tárogatókoldus. A legutóbbi napokban tűnt föl a fővárosi házak udvarában és minthogy új és magyar, ennek folytán nagyobb rokonszenvenek is örvend.

— **Találtatott egy pénztárca bizonyos összegű pénzzel, igazolt tulajdonosa átveheti a belvárosi readórkapitányságnál.**

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy ház. Állandó fényképkialítás a műterem kapubejárataánál levő kiskabákban.

x **Orvosi tekintélyek** előszeretettel rendelik csusz és köszvényes betegek részére a híres király balzsamot, mert ez érdemeiben páratlan, már nehányezzeri bedörzsölés teljes gyógyulást idész elő. Ára 2 korona. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél, — Debrecen Kossuth utca „Arany egyszarvu“ gyógyszertár 107—x 51.

x Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

Szerencsétlenség a tanyán.

Kitörte a nyakát.

Leesett a kaparó gépről.

(Saját tudósítónktól.)

— július 25.

A nyári mezei munkának rendszeren megvannak a maga szenzációi. Tragikus balesetek, megrendítő szerencsétlenségek, melyeknek rendszerint egy-egy szegény munkásember az áldozata, ak t saját vigyázatlansága, avagy valamely gondatlanság, szerencsétlen véletlen

következtében ér a sors végzete. — Ilyen és eféle szomorú események ezek, mint milyenről, a napi krónika ma is beszámol.

A délutáni órákban történt. Sas József gazdálkodónak Nagycsere mellett levő újföldi tanyáján, Vaskor András napszámos szénakaparást végzett, miközben leesett a gépről és oly szerencsétlenül zuhant az alig egy méternyi magasságu ülésből a földre, hogy kitérte a nyakát.

Ugy esett a szerencsétlenség, hogy a szegény ember a melegségtől bágyadtan és a munkától fáradtan egy kicsit elszundított munkaközben, a lovak pedig szabadjukra engedve, kormányozatlanul, nekivitték egy szénaboglyának a gépet, mely a kerekei alá került akadálytól félrefordult, erősen oldaltdőlt s keresztül gördülve azon, nagyot zökkent, aminek következtében a szerencsétlen lebukott a földre, test-súlyával a fejére esvén, eltört a nyakcsigolyája. Nyomban meghalt. Közében levő munkástársai hozzásiettek, élesztgették, de hasztalan volt minden kísérlet, nem sikerült életre kelteni, elszállt belőle a lélek.

Az esetről hamarosan értesítették a szerencsétlen ember gazdáját, aki a holttestet szekerre tette és behozta a városba s jelentést tett a csendőrségnél, mely intézkedett a hullának a köz-kórházba szállítása iránt, egyben pedig megindította a vizsgálatot, hogy felelősség nem terhel-e valakit a bal esetért.

Vaskor András, a szerencsétlen áldozat 37 éves, tisztacsegei illetőségű, családos ember. Feleséget és négy árvt hagyott maga után.

TAVIRATOK.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 25. A képviselőház szombaton letárgyalja az appropriációs javaslatokat és ezzel a nyári program elintéztetvén, a jövő héten beáll a szünet.

A csáktornyai választás.

Csáktornya, július 25. Csáktornyáról jelentik: A mai képviselő választás reggel 9 órakor kezdődött. Jelöltek: Landauer Béla néppárti és Filipich Lajos plébános függetlenségi párti. A szavazás rendben folyik 10 órakor volt Landauernek 25, Filipichnek 162 szavazata.

Csáktornya, július 25. Csáktornyán ma ejtik meg a Ziegler Károly lemondása folytán szükségessé vált szavazást. Estig leadtak Filipich Lajos függetlenségi pártira 488 és Landauer Béla néppártira 620 szavazatot. A szavazás késő éjjelig eltart.

Csáktornya, július 25. Este tíz óráig Filipichre 1000, Landauerre 917 szavazatot adtak le.

A malommunkások sztrájkja.

Budapest, július 25. A budapesti malmok ma este elbocsájtották sztrájkoló munkásaikat. Valamennyi malom beszüntette az üzemet.

Aradi választás.

Arad, július 25. Aradon holnap lesz a választás. A városban rendkívül izgatott a hangulat, úgy hogy nagyszámu katonaságot kellett kivezényelni.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 25.

Buzakinálat és vételkedv mérsékelte. Kedvezőbb irányzat mellett 20,000 méter-mázsa került forgalomba tartott áron. Egyébb gabonanemek közül tengeri és rozsz tartott. Többi változatlan. Idő: forró.

Buza októberre	14.86—88.
Buza áprilisra	15.44—46.
Rozs októberre	12.70—72.
Rozs áprilisra	—
Zab októberre	12.64—66.
Zab áprilisra	12.82—84.
Tengeri augusztusra	12.54—56.
Tengeri szeptemberre	12.58—60.
Tengeri 1907 májusra	10.56—58.
Repe augusztusra	32.80—32.

Szerkesztői-posta.

F. K. Megtanítjuk hát egy érdekes titkos írásra. Radeczki-levelezésnek nevezik, mert a híres tábornok használta háború közben. Ám a szerelem csatájában is megteszi a magáét. A két levelező fél először megállapítja, hogy milyen — egyenlő — levélpapírokon fognak írni. Aztán a papírból különböző formájú darabokat vágnak ki s azokat megszámozzák. Az ily kilyukasztott lapot ráteszik az ép levélpapírra s a kivágott résznek megfelelő helyre írják a titkos közleményt. Aztán levelet fogalmaznak, úgy hogy a titkos közleményt tartalmazó szavak a levélbe kerülnek s elvesztik értelmüket az egészben. Akinek a levél szól, ráteszi a maga patronját és leolvassa a fontos közleményt. Senki sem jön rá a levél kulcsára a címzetten kívül.

Honka. Arra a kedves estére örömet emlékszik vissza a „szomszéd.” Szívesen tesz eleget kérésének és az akkor annyira tiszteletre méltó ver-sikét ime megküldte.

Regényesarnok.

Margit meg az a másik.

— Regény, írta: Vidovich Ernő. — 1 I.

Holdvilágos éjszaka volt. A hold sápadt fénye keresztül világított a buja, zöld szőlő-leveleken, bearayozta egy leány arcát, a ki ott állott egy keresztuton, körülötte mindenütt szőlőtőkék, szembe vele két férfi állott, husz évesek lehettek, maga a leány még nem viselt hosszú szoknyát.

— Mondja Margit — szolt az egyik fiu, Salamon Miklós — nem találja a társadalmi előítéletekkel homlokegyenest ellenkezőnek, hogy mi hárman késő éjnek idején járjuk a kertünk utjait.

— Nem — felelt a leány. Vagy megvédelmezem magam minden szavuktól, mozdulatuktól, a mely engem bánt, mert úgy vagyok teremtve, vagy nem s akkor nem védelmeznek meg a híres társadalmi előítéletek sem.

— Igaza van — felelt Salamon. — Pár hónappal ezelőtt — szolt meg a másik fiu, Rápolthy Gábor — sem maga, sem én nem hittük volna, hogy mi még együtt fogunk valaha sétálni.

A hold fénye mellett is látni lehetett, a mint Margit haragosan vonta össze szemöldökét, de egészen esendesen felelt:

— Nem értem.

— Mondja inkább, hogy nem akarja érteni.

— Lehet. De hagyjuk ezt az unalmas témát. Igért, kedves poeta ur egy nagyon érdekes vitatni való kérdést, halljuk azt.

— Életigazság az egész — szolt újra Rápolthy. Azt vitatom, hogy az igazi szerelmes a csalódás után jobban szereti az ideált. Ha látja, hogy az a leány mást szeret s gyűlölettel gondol vissza rá, az sem

volt igazi szerelem, csak érzéki vágy egy esék, egy ölelés után, a ki igazán szeret, nem tud felejteni.

Megszólt Salamon. Valami szokatlan cinizmus volt a hangjában, benne volt az öntudatlan gúny, a hitelenség az álmokban, az ábrándokban, szóval az érzelmvilág teljes hiánya.

— Ábránd az egész, olyan mint a többi. Nélkülöz minden férfiaságot, vagy — ha ugytetszik — nőieséget, nélkülözi a megpihent, megerősödött élelnézetet. Mondjunk egy férfit. Ha azt a férfi megcsalja egy leány örülden követi e továbbra is. Lehet, hogy fél a szive, lehet napokig bábkodik utána, újra tudná szeretni, ha visszatérne hozzá, de azután szépen elfeleli.

— S ha visszatér a nő?

— Akkor nem csalódott benne.

— Igérje meg Margit, nem haragszik meg, azért, amit el fogok mondani.

— Igértem, szolt a leány.

— Előre is kijelentem, hogy ez nem megtörtént história.

— Akkor nem is érv.

— Hallgassa csak végig. Volt egyszer egy fiu szerelmes szivű, ábrándos lelkű fiu. — Akkor, mikor a virágok nyilni kezdenek, a mikor első sejtelmes fényű sugarait szórja a nap, szerelmes lett egy leányba. A leány ábrándos szemekkel nézett rá, halk, elejtett mondatokban beszélt vele s a fiu azt hitte, a leány is szereti. Igazat, keveset tanult az élethez, midn ezt hitte s uem tudta, hogy mindez társadalmi illem, a mely megilleti őt, de megilleti mást is.

(Folyt. köv.)

Debreceni ipartestületi betegsegélyző pénztár.

Pályázati hirdetés.

A debreceni ipartestületi betegsegélyző pénztárnál megüresedett számfejtői állásra pályázat hirdettek.

Évi javadalmazás 1600 korona.

Pályázati határidő: 1906 augusztus hó 2-án déli 12 óráig.

A pályázati kérvények a pénztár hivatalában (Simonffy-u. 1. sz. Városi bérház) a hivatalos órák alatt d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5 óráig nyújtandók be, ugyanott megtekinthető a szolgálati szabályzat is.

Későn érkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek. A megválasztott tisztviselő állását azonnal elfoglalni köteles.

Próba idő 3 hó, melynek letelte után az igazgatóság dönt a véglegesítés felett.

Debrecen, 1906. július hó 23.

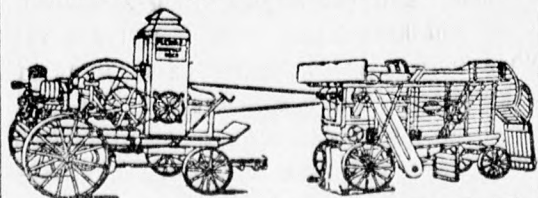
402-3-2.

Zelinger Ede,

pénztári elnök.

Csak az eredeti PLEWA-MOTOR

és lokomobil, nyersolaj, benzín és szivógáz-üzemre, biztosítja a legolcsóbb hajtóerőt a malomban és gazdaságban. — Szerkezete egyszerű, szilárd és tökéletes, bárki kezelheti, tartósabb a gőzgépeknél. — A nyers olaj üzemnél pénzügyöri (financ) ellenőrzés nincs.

Mindenféle MOTOROK

megtekinthető üzemben.

Árjegyzék, költségvetés és egyéb felvilágosítás díjmentes.

Cím: DÉNES B. motorspecialista,

Budapest, V., Lipót-körut 15.

Még mindig!

Nagyválaszték hosszú és rövid száru sejem
cérna és glace keztyükben.

Sérv-kötők, Has-kötők,
hátegyenesítők, mülábak, mü-
kezek, müfűzők mértékszerinti
készítéses és szakszerű javi
tása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemek-
hez miniszteri rendelet szerint.

SCHÖN SÁNDOR

keztyü, kötszer- és orvosi müszer-tára,

DEBRECEN.

Plac-u. 12. Stenczinger-ház.

50 évi siker.

ESZÉKI

arkenőcs

ÉS ESZÉKI

Szalvator

szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfeltöt és a bőr
összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J.-C.

„Szalvator“ gyógytárából.

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arkenőcs ára 70 fill. és 1 kor
1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor,
1 tégely kézi pasz a ára 1 kor. 20 fill.
Lydon rizspor kis toboz 1 k. nagy doboz 2 kor.
Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkotórésztől
és megfelelnek tökéletesen a 71.012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár: Budapest

Pörök József

gyógyszerésznél,

VI. Király-u. 12. és Andrássy ut 29 sz.

TITKOS
BETEGSÉGEK ELLEN
MINDEN FÉRFI ÉS NŐNEK KÉSZÜLT
23 HÍRLELT TÖRVÉNYESEN VÉDVE.
FELTUNNÁSI MINTA
A LEGRÉGIBB
HUGYCSÜDŐMÁSZT MEGTUNNÁSI.
FERFIÁKNAK K. 4.50. NŐKNEK K. 2.50.
KÖSZÜENY ESZÜZ. REUMA, FÜZÉS FOGFÁJÁS
ELLEN A PAPP L. FELE
MENTHOLIN
BIZTOS HATÁSÚ GYÓGYSZER
EGY PRÓBA ELEGENŐGI
ÁRA:
1. KORONÁI.
FENTIEKET TITOKTARTÁS MELLETT KÜLDI:
PAPP L.
GYÓGYSZERTÁRA, TISZASZENTIMRÉN.

Főraktár Debreczenben:

TÓTH BÉLA gyógyszerháza.

Legelegánsabban készíték

uri öltönyöket, felöltőket, esőköpenyeket,
sport-öltönyöket, dísz-magyar ruhákat,
papi palástok, reverendák és fővegeket,
valamint sikkes

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készíték továbbá teljes **katonai felszereléseket**
a legelegánsabban, **bármely fegyvernemhez**, ugy
tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsü pártfogását továbbra is kérve, maradtam
kiváló tisztelettel

Prelovsky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utcza 4. szám.

Klimatikus
gyógyfürdő.

GLEICHENBERG

Nyári üdülő.

IDÉNY:

Május—Október.

(Stájerország.)

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutus bajai
Asztma, Emphysem) az emésztési szervek,
szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.

Gyógyeszközök: Inhalációs therepia, pneumatikus
kamarák, hidegvizgyógyintézet, szénsavas fürdők
Fangó-gyógyimód stb. stb.

Gyógyforások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-
János-kut, Remete-forrás.

■ Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kecsimegrendeléseket elfogad a **Fürdőigazgatóság.** ■

Magyarország legnagyobb és legelegánsabb

CIRKUSZ

Claire Laforte

Saját gázvilágítás. Saját gáztelepe. 40 személy. 30 kitünően ido-
mitott lovaival a napokban ide érkezik.

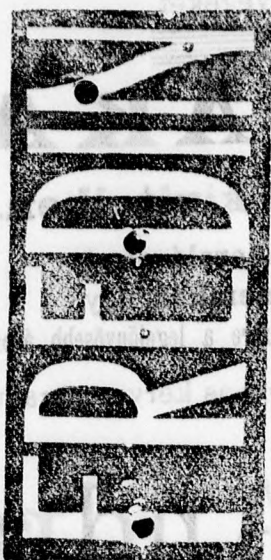
De csak egy néhány előadásra.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.

Paczelt János

Debreczen, Kossuth-utca.

Csak
Selle és Kary

legjobb
tisztító-szerét

vásároljuk minden finom lábelire.
Sárga és Fekete.
Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalf, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENOCS,

mely az arcot tisztítja, fehérit és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kittinó toillet szappa-
nok a kenőcs használá-
s latához

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három szíjben, fehér, rózsás és orémsz.
1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerésztárában
Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárában

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

Arany érem
Szeged 1899
Arany érem
Budapest 1899
Arany érem
Pozsony 1902

hydraulikus
sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolásra a nagy
üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat
kézihajtásra Herculesnyomerő szerkezettel fa vagy vas
tányérral. — Gyümölcs- és

**szőlő-őrleket,
bogyózógépeket,**

Gyümölcs aszaló készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III.

különlegességi gyár gyümölcserőtesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán k'rtetnek.

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyors-sajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.